

Reguleringsmyndigheten
for energi

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 15.06.2026

Vår ref.: 202220263-25 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av metode for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter etter FCA artikkel 61

1 Vedtak

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) godkjenner forslag fra Statnett til metode for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter. Forslaget er utarbeidet etter forordning (EU) 2016/1719 av 26 september 2016 om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetstildeling (FCA) artikkel 61 i henhold til energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a¹, jf. NEM-forskriften § 2-4 annet ledd, med det innhold som fremgår av vedtaket vedlegg I.

Statnett plikter etter dette å anvende metoden som systemansvarlig og TSO dersom Statnett utsteder langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til FCA.

2 Beskrivelse av saken

2.1 Bakgrunn – FCA krever at Statnett legger frem metodeforslag

FCA er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene² § 1.

¹ Jf. FCA artikkel 4 nr. 5, jf. nr. 6 bokstav g, jf. Artikkel 61, jf. artikkel 4 nr. 10, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd

² Forskrift 20.12.2006 nr. 1563 Forskrift om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene (Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene)

Formålet med FCA er blant annet å sikre at kraftprodusenter, forbrukere, kraftleverandører og andre aktører i strømmarkedet har gode nok muligheter til å sikre seg mot prissvingninger i døgnmarkedet. Prisene i døgnmarkedet kan endre seg vesentlig både på kort sikt (fra kvarter til kvarter) og på lang sikt. FCA inneholder krav og prinsipper som skal sikre at formålet om prissikring blir oppfylt.

FCA innebærer blant annet krav om langsiktige transmisjonsrettigheter, eller tilgjengeliggjøring av andre prissikringsprodukter dersom det ikke finnes tilstrekkelige prissikringsmuligheter i markedet.

Statnett utsteder per i dag ikke langsiktige transmisjonsrettigheter for norske budområdegrenser. Metoden for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter etter FCA artikkel 61 vil derfor ikke komme til anvendelse for Statnett i dag. Dette utdypes nærmere i punkt 4.2.

FCA inneholder krav om at Statnett skal utarbeide forslag til nærmere angitte metoder og legge disse frem for RME. Noen av disse metodene skal Statnett utarbeide sammen med andre TSOer. Det følger av FCA hvilke metoder som skal utarbeides i samarbeid med andre TSOer, herunder hvilke som skal utarbeides i samarbeid med andre TSOer i relevante kapasitetsberegningsregioner³ eller andre angitte konstellasjoner, og hvilke som skal utarbeides i samarbeid med alle andre TSOer i EØS.⁴

RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,⁵ jf. FCA artikkel 4, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som Statnett skal utarbeide og legge frem for RME for godkjenning, er forslag til metode for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter, jf. FCA artikkel 61.

2.2 Statnetts oversendelse av metodeforslaget til RME

Den 20. oktober 2022 mottok RME forslag til metode for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter fra ENTSO-E på vegne av Statnett i henhold til FCA artikkel 61, jf. FCA artikkel 4 nr. 1.

Metoden er utviklet av Statnett i samarbeid med alle TSOer i EØS.

³ Også omtalt som “kapasitetskalkuleringsregioner”

⁴ Island og Liechtenstein deltar ikke i dette

⁵ Lov 29. Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

2.3 Metodeforslagets innhold

Forslaget fastsetter hvordan kostnader til godtgjøring og sikring av fastsatt kapasitet for langsiktige transmisjonsrettigheter skal fordeles i tråd med FCA. Metoden etablerer trinnvise regler for hvordan kostnader til godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter skal dekkes og deles mellom budområdegrenser, kapasitetsberegningsregioner og TSOer. Artikkel 3 inneholder regler for kostnadsdeling for kapasitetsberegningsregioner som benytter seg av langsiktig kapasitet beregnes etter cNTC metode, mens artikkel 4 gjelder for kapasitetsberegningsregioner som benytter flytbasert metode. Fordeling av kostnader mellom TSOer på en budområdegrense er beskrevet i artikkel 5. Videre regulerer artikkel 6 deling av kompensasjonskostnader ved innskrenkning av langsiktige transmisjonsrettigheter, med skille mellom innskrenkning før fristen for bindende kapasitet og hendelser etter force majeure i nødsituasjoner.

2.4 RMEs anmodning til ESA

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 3. mars 2023 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.⁶

2.5 RMEs forhåndsuttalelse til ESAs utkast til beslutning

Med det formål å ta hensyn til RMEs synspunkter i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d punkt (iv), ba ESA den 10. februar 2026 om innspill fra RME til ESAs utkast til beslutning.

RME avgav uttalelse den 26. februar 2026.

RME vurderte at forslaget støttet målene i FCA slik disse er fastsatt i artikkel 3 i FCA, ved å gi klare, objektive og ikke-diskriminerende regler for fordeling av kostnader knyttet godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter. RME vurderte videre at forslaget bidro til effektiv langsiktig grensekryssende handel, effektiv kapasitetsallokering og ordnet prisdannelse. RME bemerket videre at de klare reglene styrket åpenheten og samlet sett bidro til effektiv markedsfunksjon og systemutvikling.

RME var positive til de tilpasninger som ESA har fastsatt for å reflektere det relevante rettslige rammeverket i FCA og tredje energimarkedspakke, slik dette er innlemmet i EØS-avtalen. Vi oppfattet at ESAs tilpasninger er nødvendige og hensiktsmessige for å sikre en homogenisert tilnærming.

2.6 ESAs beslutning

ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 18. mars 2026. Innholdet i ESAs beslutning er det samme som det RME sluttet seg til gjennom vår forhåndsuttalelse.

⁶ Jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

3. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

3.1 Grensehandelsforordningen og FCA

FCA og forordning (EF) nr. 714/2009 (grensehandelsforordningen) er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede rammer etter FCA

Formålet med FCA er ifølge FCA artikkel 3 å:

- a) fremme effektiv langsiktig handel med utvekslingskapasitet mellom budområder med langsiktige muligheter for finansiell risikohåndtering mellom budområder for markedsdeltakere.
- b) optimalisere beregningen og tildelingen av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder.
- c) sørge for ikke-diskriminerende tilgang til langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder.
- d) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSO-er, ACER, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere.
- e) ta hensyn til behovet for en rettferdig og velordnet langsiktig kapasitetstildeling og velordnet prisdannelse.
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger om langsiktig kapasitetstildeling.
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen.

Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser. FCA skal derfor tolkes i lys av grunnleggende EØS-rettslige tolkningsprinsipper som prinsippet om EØS-konform tolkning og homogenitetsprinsippet.

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av FCA artikkel 61, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever FCA artikkel 4 nr. 8 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for FCA.

Godkjenning

Forslag til metode for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter etter FCA artikkel 61 skal vurderes av RME for eventuell godkjenning. I den forbindelse skal RME koordinere sin vurdering av forslaget med alle relevante reguleringsmyndigheter i EØS⁷.

Etter å ha vurdert forslaget, kan RME henvise metodeforslaget til ESA etter FCA artikkel 4 nr. 10.⁸

3.2 NEM-forskriften

Det følger av NEM-forskriften § 2-4 annet ledd at RME skal sørge for at beslutninger truffet av ESA i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 blir gjennomført i Norge i samsvar med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

3.3 Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a skal reguleringsmyndigheten ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne relevante metoder.⁹

4. Begrunnelse for vedtaket

4.1 De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor Statnetts frist for utarbeidelse av forslaget. Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 3. mars 2023 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.¹⁰ ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 18. mars 2026.

RMEs vurdering, vår beslutning om å rette en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget, samt ESAs beslutning rettet mot RME om metodeforslaget, overholder gjeldende rammer for slike vurderinger og beslutninger.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

⁷ Jf. FCA artikkel 4 nr. 5, jf. nr. 1, jf. nr. 6 bokstav g, jf. nr. 10

⁸ Jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 50 og EØS-komiteens beslutning nr. 205/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d.

⁹ Nærmere bestemt om system- og balansetjenester, planlegging, idriftsettelse eller tilknytning av anlegg i kraftsystemet, som bruk av standardvilkår, den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehalser i overføringsnettet, samt utøvelsen av systemansvaret (§ 6-1)

¹⁰ f. FCA artikkel 4. nr. 10, jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 50, jf. EØS-komiteens beslutning nr. 205/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d.

4.2 Vurdering av metodeforslaget

Langsiktige transmisjonsrettigheter er et tiltak som en reguleringsmyndighet kan be en TSO om å innføre, dersom det ikke finnes tilstrekkelige prissikringsmuligheter i markedet. Alternativt kan reguleringsmyndigheten be TSOen om å gjøre tilgjengelig andre prissikringsprodukter. Det følger av FCA artikkel 30.

Statnett utsteder per i dag ikke langsiktige transmisjonsrettigheter for norske budområdegrenser. I Norden er de vanligste produktene for prissikring systempriskontrakter og EPAD kontrakter (Electricity Price Area Differentials). RME påla Statnett i vedtak av 16. februar 2024 å utrede alternativer for prissikring i norske budområder. Videre godkjente RME auksjoner av EPAD kontrakter mellom norske budområder som tiltak etter FCA artikkel 30 den 19. mars 2025.

Metoden etter FCA artikler 61 vil derfor ikke komme til anvendelse for Statnett i dag. Dersom dette skulle endre seg, ved at Statnett innfører langsiktige transmisjonsrettigheter for norske budområder, vil Statnett måtte anvende metoden etter FCA art. 61.

RME vurderer at metodeforslaget oppfyller kravene i FCA artikkel 61 ved at forslaget innenfor de gjeldende rammer fastsetter metode for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter.

Metoden bidrar til å oppfylle målene i FCA ved å etablere harmoniserte, objektive og transparente regler for deling av kostnader knyttet til sikring av fastsatt, langsiktig kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter. Økonomisk sikring av langsiktig kapasitet og forutsigbar godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter legger til rette for langsiktig grensekryssende handel og sikringsmuligheter for markedsaktører samt langsiktig drift og utvikling av transmisjonssystemet og kraftmarkedet. Videre understøtter metoden en ordnet prisdannelse ved å anvende felles og forhåndsdefinerte fordelingsregler. Den bidrar til rettferdig behandling av berørte aktører gjennom bruk av objektive fordelingsnøkler. Klare trinnvise regler for kostnadsdekning og krav om publisering bidrar til økt åpenhet og pålitelighet.

Oppsummert vurderer RME at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i FCA. Innholdet er i tråd med regelverkets rammer for metoden. Alle prosessuelle krav er overholdt. Kravene til metoden etter energiloven og forskrift om elektrisk kraft over landegrensene, herunder FCA, er dermed oppfylt.

Ved sin behandling av metodeforslaget, foretok ESA enkelte tilpasninger som fremgår av ESAs beslutning rettet mot RME av den 18. mars 2026. Metodeforslaget med ESAs tilpasninger fremgår av vedlegg I. ESAs tilpasninger endrer ikke det materielle innholdet i metoden.

Etter dette er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes med det innhold som fremgår av vedlegg I.

4.3 Godkjenningens form

RME finner at innholdet i godkjenningen er bestemmende for rettigheter eller plikter til private rettssubjekter, i dette tilfellet Statnett. RMEs vurdering er følgelig at metoden bør godkjennes ved enkeltvedtak rettet mot Statnett.

5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Maren Fosser

Førstekonsulent

Godkjent av Inger Cathrine Bugge
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.